

βλασφημείαν καθ' ὑμῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ μου ὥρᾳ . . Ἄν δὲ ἀποθάνω πρὶν τοῦ ὀρισμένου καιροῦ, τὸ ὄνομά μου, ὅπερ θὰ ἔχη πεπληρωμένον τὸ ἥμισυ τοῦ ἔργου ὅπερ ὤφειλε νὰ πράξῃ, θὰ διατηρήσῃ τὴν αἱματηρὰν κηλίδαν ἣν τὸ ἕτερον μέρος ἐξήλειψεν· ἡ ἐπανάστασις θὰ πείσῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀμφοτέρω θὰ διαβληθῶσιν . . Ἰδοὺ ὅτι εἶχα νὰ σὲ εἶπω, Μαρσῶ, διότι θέλω, εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, νὰ ὑπάρξωσι τινὲς οἵτινες νὰ διατηρήσωσι ζῶν καὶ ἀμωμον τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ καρδίᾳ των· καὶ εἶσαι ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων.

Ἐτελείωσε γράφων τὸ ὄνομά του.

— Ἦδη, ἰδοὺ ἡ χάρις τῆς γυναικὸς σου . . δύνασαι ν' ἀναχωρήσῃς χωρὶς μάλιστα νὰ με δώσῃς τὴν χεῖρά σου.

Ὁ Μαρσῶ ἔλαθε τὴν χεῖρά του καὶ τὴν ἔθλιψεν ἰσχυρῶς· ἠθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ, ἀλλ' ὑπῆρχον πολλὰ δάκρυα εἰς τὴν φωνὴν του ὥστε νὰ δυνήθῃ νὰ συσαρθρώσῃ μίαν λέξιν, καὶ ὁ Ροβεσπιέρρος πρῶτος τῷ εἶπε·

— Ἐμπρός, πρέπει ν' ἀναχωρήσωμεν, δὲν ἔχομεν οὔτε στιγμὴν νὰ χάνωμεν, ὑγίαινε.

Ὁ Μαρσῶ ἐχύθη εἰς τὴν κλῖμακα· ὁ στρατηγὸς Δουμᾶς ἀνέβαινε ἐνῷ αὐτὸς κατέβαινε.

— ἔχω τὴν χάριν της! ἀνέκραξε ῥιπτόμενος εἰς τοὺς βραχιόνάς του, ἔχω τὴν χάριν της· ἡ Λευκὴ ἐσώθη.

— Συγχαίρου με καὶ σὺ, τῷ ἀπεκρίθη ὁ φίλος του· πρὸ ὀλίγου ὠνομάσθην γενικὸς στρατηγὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀλπεων, καὶ ἔρχομαι ἐπὶ τούτῳ νὰ εὐχαριστήσω τὸν Ροβεσπιέρρον.

Βνηγκαλίσθησαν. Ὁ Μαρσῶ ἐρρίφθη εἰς τὴν ὁδόν, ἔτρεξεν πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Παλατίου τῆς ἰσότητος, ἐνθα ἡ ἀμαξία του τὸν περιέμενε! Ὁπόσαι εὐδαιμονίαι μετὰ τσοαύτας θλίψεις! Ἡ φαντασία του ἐβυθίζετο εἰς τὸ μέλλον· ἔβλεπε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν, ἐκ τοῦ κατωφλίου τοῦ δεσμοτηρίου, ἤθελεν ἀνακράξῃ εἰς τὴν σύζυγόν του.— Λευκὴ, μοὶ εἶσαι ἐλευθέρη! ἔλθε, Λευκὴ, καὶ εἶθε ὁ ἔρως καὶ οἱ ἀσπασμοί σου νὰ ἐξοφλήσωσι τὸ χρέος τῆς ζωῆς.

Κατὰ καιροὺς ἀνησυχία ἀόριστος διαπερᾷ τὸ πνεῦμά του, ῥίγος αἰφνίδιον προσβάλλει τὴν καρδίαν του· τότε παροτρύνει τοὺς ἡνιούχους, ὑπόσχεται χρυσίον, τὸ διασκορπίζει ἀφειδῶς, ὑπόσχεται καὶ ἄλλοι, οἱ τροχοὶ φλέγουσι τὸ λιθόστρωτον· οἱ ἵπποι τρέχουσι ὁρμαίως, καὶ ἐν τούτοις μόλις εὐρίσκει ὅτι προχωροῦσι! Πανταχοῦ αἱ μεταλλαγαὶ εἰσὶν ἑτοίμαι· ποσῶς ἀργοπορία· τὸ πᾶν φαίνεται συμμεριζόμενον τὴν ταραχὴν ἣτις τὸν καταδιβρῶσκει. Εἷς τινὰς ὥρας κατέλιπεν ὀπίσω αὐτοῦ τὰς Βερσαλλίας· παρατηρεῖ τὴν Ἀνγέρσιν· πάραυτα ὑφίσταται σύγκρουσιν τρομερὰν, φοικαλέαν· ἡ ἀναποδογυρισθεῖσα ἀμαξία συντρίβεται· ἐγείρεται πληγωμένος, καθημαγμένος, διαχωρίζει διὰ τῆς σπάθης του τὰ λωρία ἅτινα κρατοῦσι τὸν ἕνα τῶν ἵππων, ἱππεύει ταχέως ἐπ' αὐτοῦ, φθάνει τὸν πρῶτον σταθμόν, λαμβάνει ἐξ αὐτοῦ ταχυδρομικὸν

ἵππον, καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν ὁδόν του μετὰ πλειοτέρας ταχύτητος.

Τέλος διεπέρασε τὴν Ἀνγέρσιν, παρατηρεῖ τὴν Ἰνγρὰνδην, φθάνει τὴν Βαράδην, διαβαίνει τὴν Ἀνκενίδα· ὁ ἵππος του σταλάζει ἀφροὺς καὶ αἷμα. Ἀνακαλύπτει τὸν Ἅγιον Δονατιανόν, ἔπειτα τὴν Νάντην, τὴν Νάντην! ἥτις περικλείει τὴν ψυχὴν του, τὴν ζωὴν του, τὸ μέλλον του! εἰσέτι στιγμὰς τινὰς, θὰ ἦναι ἐντὸς τῆς πόλεως, φθάνει τὰς θύρας· ὁ ἵππος του ὀκλάζει ἐμπροσθεν τῆς φυλακῆς Βουφαῦς· ἔφθασε, τί τὸν μέλει!

— Λευκὴ! Λευκὴ!

— Δύο ἀμαξαὶ πρὸ μικροῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀποκρίνεται ὁ δεσμοφύλαξ· εἶναι ἐπὶ τῆς πρώτης . .

— Ἀνάθεμα! Καὶ ὁ Μαρσῶ σπεύδει περῆ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ ὅστις πυκνοῦται, ὅστις τρέχει πρὸς τὴν μεγάλην πλατείαν. Φθάνει τὴν τελευταίαν τῶν δύο ἀμαξῶν· εἰς τῶν καταδικῶν τὸν ἀναγνωρίζει.

— Στρατηγέ, σῶσον αὐτήν . . δὲν ἠδυνήθην ἐγὼ νὰ τὸ κάμω, καὶ συνελέφθην . . Ζήτω ὁ βασιλεὺς! . . Ἦτον ὁ Τινγοῦ!

— Ναί, ναί . . Καὶ ὁ Μαρσῶ ἀνοίγει ὁδόν· τὸ πλῆθος τὸν παραγκωνίζει, τὸν θλίβει, ἀλλὰ τὸν συμπαράσχει· φθάνει ἐπὶ τῆς μεγάλης πλατείας μετ' αὐτοῦ· εἶναι ἐμπροσθεν τῆς λαμνητόμου· σείει τὸν χάρτην κράζων· — Χάρις! χάρις!

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ δῆμιος, λαμβάνων διὰ τῆς μακρᾶς ξανθῆς κόμης της τὴν κεφαλὴν νεάνιδος, παρίστα τῷ λαῷ τὸ φοικιδῶδες ἐκεῖνο θέαμα· τὸ πλῆθος, πτοηθὲν, ἀπεστρέφετο μετὰ φόβου, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε κύματα αἵματος! . . Πάραυτα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀφώνου τούτου πλήθους, κραυγὴ λύσσης, εἰς ἣν φαίνονται ἐξαντληθεῖσαι ἅπασαι αἱ ἀνθρώπιναι δυνάμεις, ἡκούσθη ὁ Μαρσῶ ἀνεγνώρισε μεταξὺ τῶν ὁδόντων τῆς κεφαλῆς ταύτης, τὸ ἐρυθροῦν ῥόδον ὅπερ ἔδωκε τῇ νέᾳ Βανδερνῇ.

Μετὰφρασις ΘΩΝΟΣ Α. ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ.

ΧΕΡΟΥΒΙΝΗΣ ΚΑΙ ΣΕΛΕΣΤΙΝΗΣ.

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

Α'.

Σκηνὴν ληστῶν διηγηθήσομαι, καὶ οὐδὲν ἕτερον. Ἀκολουθήσατέ με εἰς τὴν ἐντεῦθεν καμμένην Καλάβραν· ἀναβῆτε μετ' ἐμοῦ ὅρος τι τῶν Ἀπεννίνων, καὶ, φθάσαντες εἰς τὴν κορυφὴν του. θὰ ἔχετε, στρεφόμενοι πρὸς μεσημβρίαν, ἀριστερόθεν μὲν τὴν Κοσένζην· δεξιόθεν δὲ, τὸν Σάντο-Λουκίδο, καὶ ἐμπροσθεν ὑμῶν εἰς χίλια βήματα περίπου, ὁδὸν

κρημυνώδη εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ ἰδίου ὄρους, φωτιζομένην κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἀπὸ μέγαν ἀριθμὸν πυρῶν περὶ τῶν ὁποίων συνίσταντο ἄνδρες ὡπλισμένοι. Οἱ ἄνδρες οὗτοι καταδιώκουσι τὸν λεηστήν Ἰάκωμον, μετὰ τῆς συμμορίας τοῦ ὁποῦ προ μικροῦ ἀντήλλαξαν ἀρκετοὺς πυροβολισμούς· ἀλλὰ, ἐπελεύσεως τῆς νυκτός, δὲν τολμῶσι νὰ διακινδυνεύωσιν εἰς τὴν καταδιώξιν του, καὶ περιμένουσι τὴν ἡμέραν ὅπως ἐρευνήσωσι τὸ ὄρος.

Ἦδη χαμηλώσατε τὴν κεφαλὴν καὶ ρίψατε τοὺς ὀφθαλμούς ἀμέσως ὑποκάτω ὑμῶν, εἰς δεκαπέντε ποδῶν βαθύτητα ὡς ἔγγιστα, ἐπὶ τοῦ ὄροσπεδίου ἐκείνου οὕτω περικυκλωμένου ὑπὸ ἐρυθρῶν βράχων, πεπυκνωμένων πρίνων, φελγῶν κιτρίνων καὶ ἀτρόφων, ὥστε πρέπει νὰ ὑπερέχητε τούτου, ὡς τὸ κάμνομεν, ὅπως μαντεύσητε τὴν ὑπαρξίν του· ἐκεῖ θὰ διακρίνητε, κατ' ἀρχὰς μὲν τέσσαρας ἄνδρας ἐνησχολημένους εἰς τὰς προετοιμασίας δείπνου, ἀνάπτοντας πῦρ καὶ ἐκδέροντας ἐν ἀρνίον, τέσσαρας ἄλλους παίζοντας τὸ μόρρα (1) μὲ ταχύτητα τοιαύτην ὥστε δὲν δύνασθε νὰ ἀκολουθήσητε τὴν κίνησιν τῶν δακτύλων των· ἑτέρους δύο φρουροῦντας τόσον ἀκίνητους ὥστε θὰ τοὺς ἐκλάβετε ἀντὶ δύο τεμαχίων βράχου εἰς τὰ ὅποια τὸ πεπρωμένον ἔδωκε μορφήν ἀνθρώπου· γυνὴ τις ἐκάθητο μὴ τολμῶσα νὰ μετακινήθῃ φοβούμενη μὴ ἐξυπνίσῃ τὸ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς κοιμώμενον βρέφος· τέλος, παράμερα ληστήν ῥίπτοντα τὰς τελευταίας πτυάδας γῆς ἐπὶ τάφου ἄρτι ἀνωρυγμένου.

Ὁ ληστής οὗτος, εἶναι ὁ Ἰάκωμος· ἡ δὲ γυνὴ ἡ ἐρωμένη του· καὶ οἱ ἄνδρες οἱ φρουροῦντες, οἱ παίζοντες, καὶ οἱ ἐτοιμάζοντες τὸ δείπνον, εἶναι οἱ καλούμενοι παλικάρια του· ὅσον δὲ διὰ τὸν ἀναπαυόμενον εἰς τὸν τάφον τούτον, εἶναι ὁ Ἱερώνυμος ὁ δευτερεύων τῆς ἀρχηγίας· σφαῖρα τις τοῦ ἀφῆρσε τὸν σταυρὸν ἤδη ὑψωθέντα διὰ τὸν Ἀντώνιον, ὑπολογαγόν, ὅστις εἶχε τὴν κουφότητα νὰ συλληφθῇ.

Ἦδη ὅτε ἀνεγνωρίσατε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ μέρη, ἀφήσατέ με νὰ εἶπω. Ὅτε ὁ Ἰάκωμος ἐξέπληρωσε τὸ ἐπικίνδυνον ἔργον, ἀφῆκε τὴν ἀξίνην νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν του καὶ ἐγονυπέτησεν ἐπὶ τῆς μαλακῆς ταύτης γῆς ἐνθα τὰ γόνατά του εἰσηλθον ὡς εἰς ἄμμον. Ἐμεινεν οὕτω σχεδὸν ὡς τέταρτον τῆς ὥρας ἀκίνητος καὶ δέόμενος· ἔπειτα ἐξάγων ἐκ τοῦ στήθους του καρδίαν ἀργυρὰν ἐξηρητημένην εἰς τὸν λαϊμόν του διὰ ταινίας ἐρυθρὰς καὶ κεκοσμημένης δι' εἰκόνας τῆς Παρθένου καὶ τοῦ τέκνου Ἰησοῦ, τὴν ἡσπάσθη εὐλαδῶς ὡς ὁ τίμιος ληστής· ἔπειτα, ἐγειρόμενος βραδέως, ἐπέστρεψε μὲ κεκυφύαν κεφαλὴν καὶ ἐσταυρωμένος τὰς χεῖρας, ἵνα στηριχθῇ εἰς τὴν βάσιν τοῦ βράχου οὐτινος ἡ κορυφὴ προεῖχε τοῦ ὄροσπεδίου, ὅπερ προεγράψαμεν.

(1) Παγνίδιον συνιστάμενον εἰς τὸ παρουσιάζειν τῷ συμπαίκτη τὴν χεῖρα μὲ ἀριθμὸν τῶν δακτύλων ἀνοικτῶν ἢ κλειστῶν πάντοτε μεταβαλλόμενον· πρέπει διὰ νὰ κερδίῃ τις, νὰ μαντεύσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνοικτῶν δακτύλων.

Ὁ Ἰάκωμος ἐξετέλεσε τὸ κίνημα τοῦτο μετὰ τοσαύτης σιωπῆς καὶ μελαγχολίας, ὥστε οὐδεὶς τὸν ἤκουσεν, ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν θέσιν ἣν πρότερον κατεῖχε. Φαίνεται ὅτι αὕτη ἡ παράλυσις τῆς ἐπαγρυπνήσεως τῷ ἀπῆρσεν ὡς πρὸς τοὺς νόμους τῆς πειθαρχίας· διότι, ἀφοῦ περιέφερε τὸ βλέμμα ἐπὶ τοὺς περικυκλῶντας αὐτὸν, αἱ ὄφρες τοῦ κατεβιδάσθησαν, τὸ δὲ εὐρὺ στόμα τοῦ ἐσχίσθη ὅπως ἀφήσῃ νὰ διέλθῃ ἡ χειρίστη βλασφημία, ἡ καταπλήξασα τὸν οὐρανόν.

— Sanguie di Cristo . . .

Οἱ διαμελίζοντες τὸ ἀρνίον ὠρθώθησαν τότε ἐπὶ τῶν γονάτων των, ὡς ἂν ἡθάνθησαν τὴν ῥάβδον ἐπὶ τῆς ὀσφύος· οἱ παῖκται ἔμειναν μὲ τὰς χεῖρας ἀπρωρημένας, οἱ φρουροὶ ἐστράφησαν οὕτως αὐτομάτως ὥστε εὐρέθησαν κατὰ πρόσωπον ἀλλήλων, ἡ γυνὴ ἐβρίγησε καὶ τὸ βρέφος ἔκλαυσε.

Ὁ Ἰάκωμος ἐκτύπησε τὸν πόδα.

— Μαρία, σιώπησε τὸ βρέφος, εἶπε.

Ἡ Μαρία ἦνοιξε ταχέως τὸ στηθόδεσμόν της τὸ ἀλουργόν καὶ πεποικιλμένον ὑπὸ χρυσοῦ, καὶ πλησιάζουσα τὰ χεῖλη τοῦ βρέφους ἐπὶ τοῦ στέρνου της τοῦ στοργγύλου καὶ μελάγχρου ὅπερ ὠραῖζει τὰς Ῥωμαῖας, ἐκυψεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸ περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της, ὡς διὰ νὰ τὸ ὑπερασπίσῃ. Τὸ βρέφος ἔλαβε τὸν μαστὸν καὶ εἰήγησε.

Ὁ Ἰάκωβος ἐφάνη εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς εὐπειθείας, ἡ μορφή του ἔχασε τὴν αὐστηράν ἔκφρασιν ἣτις τὴν ἐπεσκίαζε στιγμήν τινα ὅπως λάβῃ χαρακτῆρα θαθείας μελαγχολίας· ἔπειτα ἐποίησε διὰ τῆς χειρὸς νεῦμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ὅτι ἐδύναντο νὰ ἐξακολουθήσωσιν.

— Ἐτελειώσαμεν τὸ παγνίδιον μας, εἶπον οἱ μὲν.

— Τὸ ἀρνίον ἐψήθη, εἶπον οἱ ἑτεροί.

— Πολὺ καλὰ· τότε δειπνήσατε, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωμος.

— Καὶ ὑμεῖς, ἀρχηγέ;

— Δὲν θὰ δειπνήσω.

— Καὶ ἐγὼ ἔτι ὀλιγώτερον, εἶπεν ἡ ἱλαρὰ τῆς Μαρίας φωνή,

— Καὶ διατὶ τοῦτο, Μαρία;

— Δὲν πεινώ.

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις προσεφέρθησαν τόσον σιγαλῶς καὶ δειλῶς, ὥστε ὁ ληστής ἐφάνη ὡσαύτως συγκινηθεὶς ἐκ τοῦ τόνου των· ἀφῆκε τὴν χεῖρά του τὴν ἡλιοκαυστον νὰ καταπέσῃ ἐκ τοῦ ὕψους τῆς κεφαλῆς τῆς ἐρωμένης του· τὴν ἔλαβε καὶ ἐστήριξεν ἐπ' αὐτῆς τὰ χεῖλη του.

— Εἶσαι καλὴ γυνή, Μαρία.

— Σὲ ἀγαπῶ, Ἰάκωμε.

— Τότε, ἔσο φρόνιμος, καὶ ἔλθε νὰ δειπνήσῃς.

Ἡ Μαρία ὑπήκουσε, καὶ οἱ δύο ἔσπευσαν νὰ τοποθετηθῶσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀχυροψάθου ἐφ' ἧς ἦσαν ἔτοιμα τεμάχια ἀρνίου ἄτινα οἱ λησταὶ ἔψησαν ἀφοῦ τὰ διεπέρασαν εἰς τὸν ὀβελὸν παραβίνας, τυρίον αἰγὸς, λώπινα, ἄρτον καὶ οἶνον.

Ὁ Ἰάκωμος ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸν κολεὸν τοῦ χειριδίου του περόνην τινα καὶ ἀργυροῦν μαχαί-

ριον ἄπερ ἔδωκε τῇ Μαρίᾳ· ὅσον δὲ δι' αὐτὸν, ἔλαβε κύμβην καθαροῦ ὕδατος ὅπερ ἤρδευσε μόνος ἀπὸ πηγῆν τινα πλησίον, φοβούμενος μὴ φαρμακευθῇ ὑπὸ τῶν χωρικῶν οἵτινες ἠδύναντο μόνοι νὰ τῷ προμηθεύσωσι τὸν οἶνον.

Ἐκαστος τότε ἤρχισε τὸ ἔργον, ἐξαιρέσει τῶν δύο φρουρῶν, οἵτινες, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ἔστρεφον τὴν κεφαλὴν καὶ ἔρριπτον ἐκφραστικὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν ἐδωδίων, τῶν χανομένων μὲ ταχύτητα τρομεράν. Τὰ κινήματα ταῦτα τῆς ἀνησυχίας ἤψανον καθόσον τὸ δεῖπνον ἐπροχώρει, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε μέχρι τέλους ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν πεφορτισμένοι ν' ἀγρυπνῶσιν ἐπὶ τοῦ δείπνου τῶν συντρόφων των ἢ ἐπὶ τοὺς ἔχθρους των.

Κατὰ τὸ διάστημα τούτου τοῦ χρόνου, ὁ Ἰάκωμος ἦτο μελαγχολικὸς, καὶ ἦν δῆλος ὅτι εἶχε τὴν καρδίαν πλήρη ἀναιμνήσεων. Πάραυτα ἐφάνη ὅτι δὲν ἐδύνατο πλέον ν' ἀνθέξῃ ἀπέναντι τούτων· ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, καὶ ἐξέπεμψε στεναγμὸν τινα καὶ εἶπε:

— Πρέπει νὰ σὰς διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν, παιδιά! Δύνασθε νὰ ἔλθητε, καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι, ἐπρόσθεσαν ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς δύο φρουροὺς· δὲν θὰ τολμήσωσι, κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, νὰ μᾶς ἀναζητήσωσιν ἕως ἐδῶ· ἄλλως, μᾶς νομίζουσιν εἰσέτι δύο.

Οἱ φρουροὶ δὲν ἐπερίμεναν νὰ τοῖς ἐπαναληφθῇ ἡ πρόσκλησις αὕτη, καὶ ἡ σύμπραξις των ἐπανῆλθε νὰ δώσῃ ὀλίγην ἐνέργειαν εἰς τὴν εὐωχίαν, ἥτις ἤρχισε νὰ μαραίνεται.

— Θέλεις νὰ ὑπάγω εἰς τὴν θέσιν των; εἶπεν ἡ Μαρία.

— Εὐχαριστῶ, δὲν εἶναι ἀνάγκη.

Ἡ Μαρία ἐνέβαλε τότε δειλῶς τὴν χεῖρά της εἰς τὴν τοῦ Ἰάκωμου. Οἱ τελειώσαντες τὸν δεῖπνον ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τὸ καταλληλότερον εἰς τὸ ν' ἀκούσωσι τὴν διήγησιν. Οἱ δὲ δειπνοῦντες εἴλκυσαν ἔμπροσθέν των τὰς πλείστας ζωοτροφίας, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῶσι νὰ ζητήσωσι τι, καὶ ἕκαστος ἤκουσε τὴν ἐπομένην διήγησιν μὲ ἐκείνην τὴν ἔρσιν ἣν ἐφιστάσι, γενικῶς, εἰς τὴν διήγησιν τῆς ἱστορίας, πάντες οἱ περιπλανωμένης ζωῆς.

— Κατὰ τὸ ἔτος 1799 οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσαν τὴν Νεάπολιν ἔνθα κατέστησαν δημοκρατίαν· ἡ δὲ δημοκρατία ἠθέλησεν ἀμοιβαδὸν νὰ κυριεύσῃ τὴν Καλάβραν, per Bacchoi! νὰ κυριεύσῃ τὸ ὄρος μετὰ τῶν ὀρεινῶν! δὲν ἦτο εὐκόλον, διὰ τοὺς εἰδωλολάτρας ἐξαιρέτως. Πλείσται ληστρικαὶ συμμορίαι τὸ ὑπεράσπιζον ὥς εἰσέτι τὸ ὑπερασπίζομεν, διότι τὸ ὄρος ἦτον ἰδικὸν μας, καὶ ἐδίδον ποσότητας χρημάτων διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ληστῶν, ὥς δίδουσι καὶ διὰ τὴν ἐμῇν ἢ κεφαλὴ τοῦ Καίσαρος, μετὰ τῶν ἄλλων, ἥξιζε τρεῖς χιλιάδας δουκάτα τῆς Νεαπόλεως.

Νύκτα τινα, κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ὁποίας ἡκούσθησαν πυροβολήματά τινα, ὥς ἠδυνήθησαν νὰ ἀκούσωσιν καὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην πολλὰ τοιαῦτα, δύο νέοι ποιμένες, οἵτινες ἐφύλαττον τὸ ποιμνίδιον

των εἰς τὸ ὄρος Τάρσια, ἐδείκνουν πλησίον τῆς πυρᾶς ἣν ἠναψαν μᾶλλον πρὸς ἀποδίωξιν τῶν λύκων ἢ πρὸς θερμανσιν· ἦσαν δὲ οὗτοι δύο ὠραῖα παιδιά, δύο ἀληθεῖς Καλαβραῖοι, ἡμίγυμνοι καὶ φέροντες δι' ἔνδυμα δέρμα μὲν προβάτου περὶ τὴν ὀσφύν, σανδάλια δὲ εἰς τοὺς πόδας. ταυρίαν διὰ νὰ κρεμῶσιν εἰς τὸν τράχηλόν των τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ οὐδὲν ἕτερον. Ἦσαν τῆς αὐτῆς ἡλικίας σχεδόν· ἀμφοτέρωθεν δὲν ἐγνώριζον τὸν ἑαυτῶν πατέρα, διότι τὰ εἶδον ἐκτεθειμένα, τρεῖς ἡμέρας μακρὰν, τὸ ἐν εἰς τὴν Ταράντην, τὸ ἕτερον εἰς τὸ Ῥέγγιο· ὅπερ δῆλον ἐποίει ὅτι δὲν κατήγοντο ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Χωρικοὶ Τάρσιοι τὰ ἔλαβον καὶ τὰ ἐπωνόμασαν γενικῶς Figli della Madona, ὡς ὀνομάζουσι τὰ ἔκθετα. Ὅσον δὲ διὰ τὸ ὄνομα τῆς βαπτιστέως των, ἦσαν Χερουδίνης καὶ Σελεστίνος.

Τὰ τέκνα ταῦτα ἠγαπῶντο διότι ὁ μονήρης βίος των ἦτον ὁ αὐτός. Οἱ λαβόντες αὐτὰ δὲν τὰ ἀφῆσαν νὰ ἀγνοῶσι ὅτι ἡ καλὴ αὕτη πράξις ἐγένετο χάριν ἐλέους, καὶ μὲ ἐλπίδα νὰ κερδίσωσι τὸν παρράδεισον· εἴξευρον ἐπίσης ὅτι δὲν ἦσαν συνδεδεμένα μετ' οὐδενὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἠγαπῶντο.

Ἐφύλαττον λοιπὸν, ὡς σὰς τὸ εἶπα, τὰ ποιμνία τοῦ ὄρους, τρώγοντες ἐκ τοῦ ἰδίου τεμαχίου τοῦ ἄρτου, πίνοντες ἐκ τῆς ἰδίας κύμβης, ἀριθμοῦντες τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀμέριμνοι καὶ εὐτυχεῖς ὄντες ὡς ἂν αἱ ἰδιοκτηταὶ τῶν πλουσίων ἦσαν ἐδικαί των.

Πάραυτα ἤκουσαν κρότον ὅπισθεν αὐτῶν καὶ ἐστράφησαν ἀνθρωπὸς τις ὄρθος, στηριγμένος ἐπὶ τῆς καρβίνας του, τὰ παρετήρει τρώγοντα·

Ναὶ, μὰ τὸν Ἰησοῦν! ἦτο ἄνθρωπος, καὶ τὸ ἔνδυμά του ἀπεκρίνετο διὰ τὸ ἐπάγγελμά του ἀκόμη. Ἐφόρει μακρὸν πῖλον καλαβρινόν, ποικίλον ἀπὸ ταινίας λευκάς καὶ ἐρυθράς καὶ συνεσφιγμένον διὰ μαύρου ἐπικρόκου μὲ πόρπην ἐκ χρυσοῦ· εἶχε δὲ πλοκάμους κρεμαμένους ἐκατέρωθεν τοῦ προσώπου του, μεγάλα ἐνώτια· τὸν τράχηλον γυμνόν· ὑπενδύτην μὲ κομβία ἐξ ἀργυρῶν νημάτων ἐοστρυχηδὸν πεπλεγμένων, ἅτινα μόνον εἰς Νεάπολιν κατασκευάζουσι· χιτῶνα εἰς τὰς κομβιοδόχας τοῦ ὁποίου ἐκρέμαντο δεδεμένα ἐκ τοῦ ἄκρου, δύο ρινόμακτρα μετὰ ἑξ ἐρυθρὰς, ὧν τινων τὸ ἐπίλοιπον ἐχάνετο ἐντὸς τοῦ κόλπου· ἡ πιστὴ του padroncina (δερματίνη ζώνη), πλήρης φυσικίων καὶ κλειομένη δι' ἀργυρᾶς πλῆκός· βραχίον ἐξ ἐπικρόκου κυανοῦ καὶ περιπόδια προσκολλημένα εἰς τὰς κνήμας του διὰ μικρῶν δερματίνων ἐπιδέσμων. Προσθέσατε εἰς ταῦτα δακτύλια εἰς ὅλους τοὺς δακτύλους, καὶ ὥρολόγια εἰς εἰς ὅλους τοὺς κόλπους, δύο πιστόλια καὶ μάχαιραν κυνηγετικὴν εἰς τὴν ζώνην.

Τὰ δύο παιδιά ἀντήλλαξαν ὑπὸ τὰς μεγάλας ὀφρεῖς των βλέμμα ταχὺ ὡς ἀστραπὴν... Ὁ ληστής τὸ παρετήρησε.

— Μὲ γνωρίζετε, τοῖς εἶπεν.

— Ὁχι, ἀπεκρίθησαν τὰ παιδιά.

— Ἡ μὲ γνωρίζετε ἢ ὄχι, ὀλίγον μὲ μέλει. Οἱ ἄνθρωποι τῶν ὀρέων εἶναι ἀδελφοὶ καὶ

οφείλουσι νὰ συμβοηθῶνται· οὕτω ἐλπίζω εἰς ὑμᾶς. Ἀπὸ χθὲς μὲ καταδιώκουσιν ὡς ἄγριον θηρίον, πεινῶ ἤδη καὶ διψῶ.

— Ἰδοὺ ἄρτος καὶ ὕδωρ, εἶπον τὰ δύο παιδιά.

Ὁ ληστὴς ἐκάθησεν, ἐσθῆριξε τὴν καρδίαν του ἐπὶ τοῦ μηροῦ του, ὥπλισε τὰ δύο ἐπιστόλια εἰς τὴν ζώνην του καὶ ἤρχισε νὰ τρώγῃ.

Ὅτε ἐτελείωσεν, ἠγέρθη.

— Πῶς ὀνομάζεται τὸ χωρίον ἐνθα φαίνεται φῶς τι; εἶπεν εἰς τὰ παιδιά ἐκτείνας τὴν χεῖρα πρὸς τὸ σκοτεινότερον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Τὰ δύο παιδιά προσήλωσαν δευτερόλεπτά τινα τὰ βλέμματά των τὰ διαπεραστικά πρὸς τὸ μέρος τὸ ὑποδεικνυόμενον· τὸ ἀπεμόνωσαν χαμηλώσαντες τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν των, ἔπειτα ἤρχισαν νὰ γελῶσι, διότι ἐσυλλογίσθησαν ὅτι ὁ ληστὴς τὰ ἡστέϊζετο, καθότι δὲν ἔβλεπον τίποτε.

Ἐστράφησαν ὅπως τὸ εἶπωσιν· ἀλλ' ὁ ληστὴς εἶχε χαθῆ· ἐνόησαν τότε ὅτι μετεχειρίσθη τὴν πανουργίαν ταύτην ἵνα μὴ ἴδωσι πρὸς ποῖον μέρος ἐπεχειρῆτε νὰ καταφύγῃ.

Τὰ δύο παιδιά ἐπανακάθησαν· ἔπειτα, μετὰ σιωπὴν στιγμῶν τινων, ἐθεώρησαν ἀλλήλα ταῦτο-χρόνως.

— Τὸν ἀνεγνώρισας; εἶπε τὸ ἓν.

— Ναί, ἀπεκρίθη τὸ ἕτερον.

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις ἠλλάχθησαν χαμηλοφῶ-ως καὶ ὡς νὰ ἐφοδῶντο μὴ ἀκουσθῶσι.

— Φοβεῖται μὴ τὸν προδώσωμεν.

— Ἐφυγε χωρὶς νὰ μᾶς εἴπῃ τι.

— Δὲν πρέπει νὰ ᾔται μακράν.

— Ὄχι, ἦτο πολὺ κουρασμένος.

— Θὰ τὸν εὕρισκον ὠραϊότατα, μ' ὅλας τὰς προφυλάξεις του, ἂν ᾔθελον.

— Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως.

Τὰ δύο παιδιά δὲν εἶπον περισσότερον· ἀλλ' ἠ-γέρθησαν καὶ ἀνεχώρησαν ἀπὸ καθέ πλευρὰν τοῦ ὄρους, ὡς δύο κυνηγετικοὶ κύνες ἀνιχνεύοντες.

Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας, ὁ Χερουβίνης ἐπέ-στρεψε πλησίον τῆς πυρᾶς· καὶ μετὰ πέντε λεπτά ὁ Σελεστίνος ἐκάθητο εἰς τὸ πλάγιόν του.

— Λοιπὸν; . . .

— Λοιπὸν; . . .

— Τὸν εὗρον.

— Κι' ἐγὼ ὡσαύτως.

— Ὅπισθεν θάμνου ῥοδοδάφνης.

— Εἰς τὸ κοῖλον ἐνὸς βράχου.

— Τί ἦτο δεξιόθεν αὐτοῦ;

— Ἀγάλλογον ἠνθισμένον· καὶ τί ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας;

— Τὰ ἐπιστόλια ὥπλισμένα.

— Τὸν εὗρες.

— Καὶ ἐκοιμάτο;

— Ὡς ἂν πάντες οἱ ἄγγελοι ἠγρύπνων ἐπ' αὐτοῦ.

— Τρεῖς χιλιάδες δουκάτα, ἰσομετροῦνται μὲ τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ! . . .

— Ἐκαστον δουκάτον ἀξίζει δέκα καρλίνια,

καὶ ἡμεῖς κερδίζομεν ἐν καρλίνιον τὸν μῆνα· οὕτω θὰ δυνηθῶμεν νὰ ζήσωμεν μὲ τὰτα ἕως εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ γέροντος Γιουζέππου.

Τὰ δύο παιδιά ἐσιώπησαν στιγμὰς τινας. Ὁ Χερουβίνης διέκοψε πρῶτος τὴν σιωπὴν.

— Εἶναι δύσκολον νὰ φρονέσῃ τις ἄνθρωπον; εἶπεν.

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ Σελεστίνος· ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὡς τὸ ἄρνιον· ἔχει μίαν φλέβα εἰς τὸν τρά-χηλον, πρέπει τις νὰ τὴν κόψῃ, ἰδοὺ τὸ πᾶν.

— Ἐπαρτήρητες τὸν Καῖσαρα;

— Εἶχε τὸν τράχηλον γυμνόν, δὲν εἶναι οὕτω;

— Δὲν θὰ δυσκολευθῇ τις, νὰ τοῦ . . .

— Ὅχι, ἀρκεῖ μόνον μάχαιρα κόπτουσα καλῶς.

Ἐκκαστον τῶν τέκνων ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀμυῆς ἐκατέρας λεπίδος· ἔπειτα, ἐγειρόμενα, ἐθεώρησαν ἀλλήλα στιγμὴν τινα χωρὶς νὰ ὀμιλήσωσι.

— Τίς θὰ κάμῃ τὴν τομὴν καὶ διὰ τοὺς δύο; εἶπεν ὁ Χερουβίνης.

Ὁ Σελεστίνος ἐσύναξε χάλικας τινας καὶ τῷ ἐπα-ρουσίασε τὴν χεῖρά του κεκλιμένην.

— Ζυγὰ ἢ μονά;

— Ζυγὰ.

— Εἶναι μονά· ἐσὺ εἶσαι.

Ὁ Χερουβίνης ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, ὁ Σελεστίνος τὸν ἐθεώρησεν ἀπομακρυνόμενον πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἐνθα ἤξευρεν ὅτι ἐκοιμάτο ὁ Καῖσαρ· ἔπειτα, ὅτε τὸν ἔχασεν ἀπὸ τὰ βλέμματά του, διεσκέδαζε ῥίπτων ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἐκπνέου-σαν πυρὰν, τοὺς χάλικας οὓς ἐσύναξε. Μετὰ δέκα λεπτῶν παρέλευσιν, εἶδε τὸν Χερουβίνην ἐπανερ-χόμενον.

— Λοιπὸν; τῷ εἶπε.

— Δὲν ἐτόλμησα.

— Διατί;

— Ἐκοιμάτο μὲ ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι μὲ ἐπαρτήρει.

— Ἀς ὑπάγωμεν ὁμοῦ.

Ἀνεχώρησαν δρομαῖοι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐμε-τρίασαν τὸ βῆμα, βαδίζοντες πάντοτε ἀκροποδητί· τέλος ἔπεσαν κατ' ἐνώπιον τῆς γῆς καὶ εἶπον ὡς οἱ ὄφεις· ἔπειτα φθάσαντες εἰς τὸν θάμνον τῆς ῥο-δοδάφνης, ἔρποντες εἰσέτι ὡς ὄφεις, ἠγειρον τὴν κεφαλὴν, εἰσῆλθον μεταξὺ τῶν κλάδων καὶ παρε-τήρησαν τὸν ληστὴν κοιμώμενον, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐνθα τὸν εἶχον ἰδεῖ.

Τότε τὸ ἐν εἰσέδυσσε δεξιόθεν καὶ τὸ ἕτερον ἀρι-στερόθεν αὐτοῦ· ἔπειτα, τὰ δύο παιδιά, κρατῶντα τὴν μάχαιράν των μεταξὺ τῶν ὀδόντων τὸν ἐπλη-σίασαν καὶ ἠγέρθησαν ἕκαστον ἐπὶ τοῦ ἐνὸς γόνα-τος. Ὁ ληστὴς ἐφαίνετο ὅτι ἠγρύπνει, οἱ ὀδόντες τες τοῦ ἦσαν δολάνοι· μόνῃ ἢ κόρῃ τοῦ ὀφθαλ-μοῦ ἦτον ἀπλανής.

Ὁ Σελεστίνος ἐποίησε διὰ τῆς χειρὸς νεῦμα ὅ-πως ἀκολουθήσῃ πάσας τὰς κινήσεις του. Ὁ λη-στὴς πρὶν κοιμηθῆ, εἶχε στηρίξει ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ βράχου, καὶ περιτυλίξει τὴν μηχανὴν τοῦ πυ-

ροβόλου μεθ' ενός τῶν μεταξίνων του μανδηλίων. Ὁ Σελεστίνος ἔλυσεν ἐλαφρῶς τὸ μανδήλιον, τὸ ἥλωσεν ἄνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Καίσαρος, καὶ βλέπων ὅτι ὁ Χερουβίνης ἦτον ἔτοιμος, τὸ ἐχαμήλωσε πάραυτα ἀνακράζας.

— Πῦρ !

Ὁ Χερουβίνης ἐχύθη ὡς νέα τίγρις ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ληστοῦ, ὅστις ἐξέπεμψε τρομερὰν κραυγὴν, καὶ ὀρθωθείς αἱματόεις, περιστράφη πολλὰκις, τὴν κεφαλὴν ἔχων ἀνεστραμμένην, ἐκένωσεν ἀσκόπως τὰ δύο ἐπιστόλια του καὶ ἐπανεπέσε νεκρός.

Τὰ δύο τέκνα ἔμεινον πάντοτε κατὰ γῆς, χωρὶς ἀναπνοῆς. Ἰδόντα ὅτι ὁ ληστής ἔπαυσε τοῦ κινεῖσθαι, ἠγέρθησαν καὶ τὸν ἐπλησίασαν. Ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν του ἐκ τῆς σπονδυλικῆς στήλης, τὴν περιτύλιξαν ἐντὸς τοῦ μεταξίνου μανδηλίου, καὶ, ἀφοῦ συνεφώνησαν νὰ τὴν κρατῇ ἕκαστος κατὰ σειράν, ἀνεχώρησαν εἰς Νεάπολιν.

Ἐβάδισαν ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸ ὄρος, προσανατολιζόμενοι ἐκ τῆς θαλάσσης, ἣν ἔβλεπον λάμπουσιν ἀριστερόθεν αὐτῶν. Τὴν αὐγὴν ἐπαπατήρησαν τὸ φρούριον Βίλλαρι, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ διατρέξωσι τὴν πόλιν, φοβούμενοι μήπως ληστής τις ἐκ τῆς συμμορίας τοῦ Καίσαρος τοὺς ἐκδικηθῇ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ του.

Ἡ πείνα τοὺς ἐστενοχώρησε· τὸ ἐν αὐτῶν ἀπεφάσισε νὰ πορευθῇ πρὸς ἀναζήτησιν ἄρτου εἰς τι ξενοδοχεῖον, ἐνῷ τὸ ἕτερον θὰ τὸ περιμένῃ εἰς τὸ ὄρος· ἀλλ' ἅμα ἔκαμε ἐρήματα τινα ἐπέστρεψε.

— Καὶ χρήματα ; εἶπε.

Ἐκράτουν κεφαλὴν ἀξίζουσαν τρεῖς χιλιάδες δουκάτων, καὶ ἀμφότερα δὲν εἶχον οὔτε ἐν λεπτὸν διὰ νὰ ἀγοράσωσιν ἄρτον.

Τὸ κρατοῦν τὴν κεφαλὴν ἔλυσεν τὸ μανδήλιον ἔλαβε τὸ ἐν ἐνώτιον τοῦ Καίσαρος καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν συνάδελφόν του. Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ ταῦτα ὁ ἐντολοδόχος ἐπέστρεψε κρατῶν ζωτροφίας διὰ τρεῖς ἡμέρας.

Ἐφαγαν καὶ ἤρχισαν τὸν δρόμον των. Κατὰ τὸ διάστημα δύο ἡμερῶν ἐβάδιζον, κατὰ δὲ τὸ διάστημα δύο νυκτῶν ἐκοιμῶντο, ὡς θηρία ἄγρια, ὑπὸ τὴν σκέπην θάμνου ἢ ὑπὸ τὸν θόλον βράχου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς τρίτης ἡμέρας ἔφθασαν εἰς μικρὸν τι χωρίον καλούμενον Ἀλταβίλλα. Τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο πλήρες ἀμαξηλατῶν οἵτινες εἶχον ὀδηγήσει ὁδοιπόρους εἰς Πέστουμι, κωπηλατῶν οἵτινες εἶχον πλεύσει τὸν Σέλα. καὶ λαζαρόνων εἰς οὓς ἦτο τὸ αὐτὸ τὸ ζῆν ἐκεῖ ἢ ἄλλοι.

Τὰ δύο παιδιά ἐνιδρύθησαν εἰς τινα γωνίαν τὴν ὁποίαν εὗρον ἐλευθέραν, ἔθεντο τὴν κεφαλὴν τοῦ Καίσαρος μεταξὺ των, ἐδείπνησαν ὡς νὰ μὴ τοῖς συνέβῃ ποτὲ τοῦτο, ἐκοιμήθησαν ἀκολούθως, ἐπλήρωσαν μὲ τὸ δεύτερον ἐνώτιον, καὶ ἤρχισαν νὰ ὁδοπορῶσι σιγῆς τινος πρὶν τῆς ἡμέρας.

Περὶ τὰς ἐννέα τῆς πρωίας, παρετήρησαν μεγίστην τινα πόλιν εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου· ἠρώρησαν πῶς ὠνομάζετο, καὶ τοῖς ἀπεκρίθησαν ὅτι ὠνομάζετο Νεάπολις.

Μὴ φοβούμενα πλέον τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Καίσαρος, ἐβάδισαν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ φθάσαντα εἰς τὴν γέφυραν τῆς Μαγδαληνῆς, ἐπλησίασαν τὴν γαλλικὴν φρουρὰν καὶ τὴν ἠρώτησαν καλαβραῖστὶ εἰς ποῖον ἔπρεπε νὰ ἀποταθῶσιν ὅπως πληρωθῶσι τὴν ὑποσχεθεῖσαν ποσότητα εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ φέρωσι τὴν κεφαλὴν τοῦ Καίσαρος.

Ὁ φρουρὸς τοὺς ἤκουσε μετὰ προσοχῆς μέχρι τέλους, ἔπειτα ἐσκέφθη στιγμὴν τινα, ἀνύψωσε τὸν μύστακά του καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ.

— Παράδοξον, τὰ καθάρματα ταῦτα δὲν εἶναι ὑψηλότερα τοῦ γυλιοῦ μου, καὶ ὀμιλοῦσιν ἀπὸ τόρα ἰταλιστῇ. Εὖγε μικροὶ μου φίλοι! διαβῆτε ἐλευθέρως !

Τὰ παιδιά, ἄτινα καὶ αὐτὰ, δὲν ἠνόουν, ἐπανάλαβον τὴν ἐρώτησίν των.

— Φαίνεται ὅτι θὰ σταθῶσιν ἐδῶ, εἶπεν ὁ φρουρὸς· καὶ προσεκάλεσε τὸν λοχίαν.

Ὁ λοχίας ἐφέλλισε λέξεις τινὰς ἰταλικὰς· ἠνόνεσε τὴν ἐρώτησιν, καὶ μαντεύσας ὅτι τὸ αἱματόεν μανδήλιον ὅπερ ἐκράτει ὁ Σελεστίνος ἐμπεριείχε κεφαλὴν τινα, ἔκραξε τὸν ἀξιωματικόν του.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἔδωκε τοῖς παιδίοις δύο ἄνδρας τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ οἵτινες τὰ συνώδευσαν εἰς τὸ κατὰστημα τῆς Ἀστυνομίας.

Οἱ στρατιῶται εἶπον ὅτι ἔφερον τὴν κεφαλὴν τοῦ Καίσαρος, καὶ ἅπασαι αἱ θύραι ἠνοίχθησαν ἐμπροσθεν αὐτῶν. Ὁ ἀστυνόμος ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τοὺς γενομένους οἵτινες ἠλευθέρωσαν τὴν Καλάβραν ἐκ τῆς μαστιγῆς της, καὶ εἰσῆξαν εἰς τὸ ἰδιαιτέρον του δωμάτιον τὸν Χερουβίνην καὶ Σελεστίνον.

Ἐπὶ πολὺ ἐθεώρησε τὰ δύο αὐτὰ ὠραῖα παιδιά μὲ τὴν ἄδολον φυσιογνωμίαν, μὲ τὸ γραφικὸν ἔνδυμα, μὲ τὸν σπουδαῖον χαρακτῆρα· τὰ ἠρώτησεν ἰταλιστῇ πῶς τὸ κατώρθωσαν, καὶ τῷ ἐδιηγήθησαν τὴν πράξιν των ὡς ἂν αὐτὴ ἦτο τὸ ἀπλούστερον ἐν τῷ κόσμῳ πρᾶγμα. Ἀπαιτήσας δὲ τὴν ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων, ὁ Σελεστίνος ἔκαμψε τὸ ἐν γόνυ ἔλυσεν τὸ μανδήλιον, καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν τριχῶν τὴν ἀπέθεσεν ἥρμα ἐπὶ τοῦ γραφείου τοῦ Ἀστυνόμου.

Εἰς τοῦτο δὲν εἶχον τι νὰ ἀποκριθῶσιν, ἐκτὸς τῆς πληρωμῆς τῆς ποσότητος.

Ἐν τούτοις ὁ ἐκλαμπρότατος, βλέπων αὐτὰ τόσον νέα, τοῖς προτείνει νὰ τὰ εἰσάξῃ εἰς σχολεῖον ἢ εἰς τι σύνταγμα, λέγων ὅτι ἡ γαλλικὴ διοίκησις ἐχρειάζετο νέους ἀνδρείους καὶ θαρράλους.

Ἀπεκρίθησαν ὅτι ἡ γαλλικὴ διοίκησις δὲν ἀπέβλεπεν αὐτὰ, ὅτι ἦσαν χρηστοὶ Καλάβριοι μὴ εἰδότες τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν, καὶ ὅτι ἀπεφάσισαν ποτὲ νὰ μὴ τὸ μάθωσιν· ὅτι, διὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τι σύνταγμα, ἡ ἀγρία ζωὴ εἰς ἣν ἐσυνέβησαν ἀνέθρεψεν αὐτὰ κακῶς διὰ τὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν, καὶ ἐφοβοῦντο μήπως ἔχουσιν ὀλίγην δεξιότητα εἰς τοὺς ἐξειγμούς καὶ τὸ γυμνάσιον· ὅσον ὅμως διὰ τὰς τρεῖς χιλιάδας δουκάτα, τὸ πρᾶγμα μετέβαλλε μορφήν, καὶ ὅτι ἦσαν ἐτοιμότεροι νὰ τὰ λάβωσιν.

Ὁ ἀστυνόμος τοῖς ἔδωκε ῥάκος χαρτίου μέγα εἰς τοὺς δύο δακτύλους, προσεκάλεσε διὰ τοῦ κώδωνος κλητῆρά τινα καὶ τὸν διέταξε νὰ τὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ταμίας ἐμέτρησε τὴν ποσότητα, τὰ δύο παιδιὰ ἐξέτεινον τὸ μετὰξινον μανδήλιον εἰσέτι αἱματόεν, τὸ ἔδесαν διὰ τῶν τεσσάρων ἄκρων ἐπὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας δουκάτων, ἐξῆλθον διὰ τινος θύρας ἧτις ἦγεν εἰς τὸ μέρος τοῦ Νέου Ἀγίου Φραγκίσκου, καὶ εὐρέθησαν εἰς τὴν ἐσχατιάν τῆς μεγάλης ὁδοῦ τοῦ Τολέδου.

Ἡ ὁδὸς τοῦ Τολέδου εἶται τὰ ἀνάκτορα τοῦ ὄχλου. Εἶδον λοιπὸν καθ' ὅλον τὸ μάκρος τῶν οἰκίων πλήθος λαζαρόνων, οἵτινες κατακεκλιμμένοι εἰς τὸν ἥλιον, εἶλκον ἡδονικῶς τὸ μακαρόνιον ἐκ τοῦ πηλίνου κώθωνός των εἰς τὰ μελᾶγγχρα χεῖλη των. Ἡ θεὰ αὕτη ἐρεθίσασα τὴν ὀρεξίν των, ἐπῆγαν εἰς ἔμπορον τινά, ἠγόρασαν ἐξ αὐτοῦ κώθωνα πλήρη μακαρόνιων· ἔδесαν ἐν δουκάτον, καὶ τοῖς ἐπέστρεψαν ἐννέα καρλίνια καὶ μικρὰ ἄλλα νομίσματα. Μὲ ὅσα τοῖς ἐπέστρεψαν εἶχον νὰ ζήσωσιν ἓνα μῆνα καὶ ἥμισυ τοιουτοτρόπως.

Ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν βαθυλίδων τοῦ παλατίου Μαδδαλόνι, ἐγευματίσαν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Τολέδου, συνήθως κοιμῶνται, τρώγουσιν ἢ παίζουσι. Ταῦτα δὲν ἐπεθύμησαν εἰσέτι νὰ κοιμηθῶσι, καὶ ἐπειδὴ εἶχον φάγει ἀνεμίχθησαν μὲ στίφος τι λαζαρόνων οἵτινες ἔπαιζον τὸ μὲρρα.

Μετὰ πέντε ὥρας ἔχασαν τρία calli· χάνοντες δὲ τρία calli καθημέραν, θὰ ἐδύναντο νὰ παῖξωσι καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα. Εὐτυχῶς ὅτι τὴν ἰδίαν ἐσπέραν ἔμαθον ὅτι ὑπῆρχον οἰκίαι ἐν τῇ Νεαπόλει, ἐνθα ἐδύναντο νὰ γευθῶσιν ἀντ' ἐνὸς δουκάτου καὶ νὰ χάσωσι χιλιάδας calli ἐντὸς μιᾶς ὥρας.

Διὰ νὰ δειπνήσωσιν, ὠδηγήθησαν εἰς μίαν τῶν οἰκίων τούτων, ἧτις ἦτον εἰς σισίτιον. Ὁ οἰκοδεσπότης ἐθεώρησε τὴν ἐνδυμασίαν των καὶ ἐγέλασε· δείξαντας ὅμως τὸ ἀργύριόν των, τοὺς ἐχαιρέτησεν ἐδαφιαίως, καὶ τοῖς εἶπε ὅτι θὰ παραθέσῃ τὸ δεῖπνον των εἰς τὸν θάλαμόν των, μέχρις ὅτου αἱ αὐτῶν ἐκλαμπρότητες διατάξωσι νὰ τοῖς ἐτοιμασθῶσιν εὐπρεπέστερα ἐνδύματα ἅτινα θὰ τοῖς ἐπιδείξωσι νὰ συμφάγωσι μετὰ τῶν λοιπῶν.

Ὁ Χερουβίνης καὶ Σελεστίνος ἐθεώρησαν ἀλλήλους, μὴ ἐννοοῦντες τί ἔλεγεν ὁ ξενοδόχος μὲ τὰ εὐπρεπέστερα ἐνδύματά του, διότι εὕρισκον τὴν στολὴν των ἐξαισίαν· τῶνόντι συνέθετο, ὥς τὸ εἶπομεν, ἐξ ὥραίου δέρματος προβατίνου περὶ τὴν ὀσφύν, ἐκ καλῶν σανδάλιων συνεσφιγμένον εἰς τοὺς πόδας· τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ σώματος ἦτο γυμνόν, καὶ τοῦτο τοῖς ἐφαίνετο εὐχερέστερον καὶ ὀλιγώτερον θερμόν. Ἐν τούτοις ὑπετάχθησαν ὅτε τοῖς ἐξήγησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνδυθῶσι στολὴν τελείαν ἵνα ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ τρώγειν ἐν δουκάτον ἐν τῷ γεύματι καὶ χάνειν χίλια calli εἰς μίαν ὥραν.

Καθ' ὃν καιρὸν παρεσκεύαζον τὴν τράπεζάν των, ῥάπτῃς τις εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ τοὺς ἠρώτησε τίνος εἶδους ἐνδύματα ἤθελον.

Ἀπεκρίθησαν ὅτι ἐπειδὴ ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ ἐνδυθῶσιν ἐπεθύμουν ἕκαστος στολὴν καλαβρινὴν ὅμοιαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐνεδύοντο οἱ νέοι κατὰ τὰς κυριακάς εἰς Κοσέζαν καὶ Τάραντον. Ὁ ῥάπτῃς ἐπρόσθεσεν ὅτι αἱ αὐτῶν ἐκλαμπρότητες θὰ ἔχωσιν ὅτι ἐπεθύμουν τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον.

Αἱ αὐτῶν ἐκλαμπρότητες ἐδείπνησαν καὶ εὗρον ὅτι τὸ ῥαβιδίλι καὶ σαμφαγιονὲ ἤξιζον καλλίτερον τῶν μακαρόνιων· ὅτι τὸ δάκρυον τοῦ χριστοῦ ἦν προτιμότερον τοῦ ἀπλοῦ ὕδατος, καὶ ὅτι ὁ ἄρτος τοῦ λεπτοτέρου ἀλεύρου κατεβροχθίζετο ταχύτερον τοῦ κριθίνου διπύρου. Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν ἠρώτησαν τὸν ὑπηρέτην ἂν τοῖς ἦτο συγκεχωρημένον νὰ κατακλινθῶσι κατὰ γῆς· ὁ ὑπηρέτης τοῖς ἔδειξε δύο κλίνας, ἃς ἐξέλαβον διὰ παρεκκλήσια.

Ὁ Σελεστίνος ὅστις ἦτο ἐξ ἀποφάσεως ὁ ταμίας, περιέκλεισε τὸ μανδήλιον καὶ τὰ δουκάτα εἰς εἶδος τι χαρτοφυλακίου, ἔλαβε τὴν κλεῖδα του καὶ τὴν ἐκρέμασέ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ του ταινίαν.

Ἐπειτα προσηυχήθησαν εὐλαβῶς εἰς τὴν Ἀειπαρθένον, ἠσπάσθησαν τὴν εἰκόνα τῆς, καὶ κατακλίνθησαν ἕκαστος ἐπὶ κλίνης ἐνθα ἐδύναντο κάλλιστα νὰ κατακλινθῶσι πέντε, καὶ ἐκοιμήθησαν μέχρι τῆς ἡμέρας. Τῇ ἐπαύριον ὁ ῥάπτῃς ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ εἶχον πλέον τελείαν ἐνδυμασίαν, ἐδυνήθησαν νὰ γευματίσωσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου καὶ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν τοῦ παιγνιδίου, ἐνθα ἔχασαν ἑκατὸν εἰκοσι δουκάτα. Ἰππρέτης τις τοῦ ξενοδοχείου τοῖς προέτεινεν, ὅπως τοὺς διασκεδάσῃ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ τὴν ἐσπέραν εἰς οἰκίαν ἐνθα ἡ διασκέδασις ἦτον ἡδονικωτέρα· καὶ ἅμα ἡ ὥρα ἐφθασεν ἐπλήρωσαν δουκάτων τοὺς κόλπους των καὶ ἠκολούθησαν τὸν ὑπηρέτην· ἐπανῆλθον δὲ τῇ ἐπαύριον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μὲ κόλπους κενοὺς.

Τοιαύτην ζωὴν διήγαγον πέντε καὶ δέκα ἡμέρας καὶ τοῦτο τοὺς ἐρρόθυμειν πολὺ.

.....
.....
.....

Πρωίαν τινα ἐπανῆλθεν ὁ Χερουβίνης αἰσθημαίων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Βενετίας, καὶ ἐκτύπησεν ἐλαφρῶς τὸν Σελεστίνον, ὅστις ἐκοιμάτο πανευδαίμονα ὕπνον. Οὗτος ἐπανακάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν ἐθεώρησεν.

— Τί δηλοῖ τὸ αἷμα τοῦτο; τῷ εἶπε.

— Τίποτε.

— Τότε, διατί μὲ ἐξυπνᾷς;

— Διότι δὲν ἔχομεν πλέον οὔτε μίαν δεκάραν καὶ πρέπει νὰ φύγωμεν πρὶν τῆς ἡμέρας.

Ὁ Σελεστίνος ἠγέρθη. Τὰ δύο παιδιὰ ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου κατὰ τὴν συνήθειάν των, καὶ οὐδεὶς ἐσυλλογίσθη νὰ τὰ ἐμποδίσῃ.

Τῇ μίᾳ ὥρᾳ τῆς πρωίας διέβησαν τὴν γέφυραν τῆς Μαδδαλένας· τῇ δὲ πέμπτῃ, ἦσαν εἰς τὸ ὄρος.

Τότε ἐστάθησαν.

— Τί ποιήσωμεν; εἶπεν ὁ Σελεστίνος.

— Τίποτε δὲν εἰξεύρω· εἶσαι τῆς γνώμης νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ποιμενικὴν ζωὴν;

— Ὅχι, μὰ τὸν Ἰησοῦν!

— Λοιπὸν! ἄς γίνωμεν λησταί.

Τὰ δύο παιδιά ἔδωκαν ἀλλήλοις τὰς χεῖράς των καὶ ὤμωσαν βοήθειαν καὶ φιλίαν αἰώνιον. Ἐκράτησαν ἀγίως τὴν ὑπόσχεσίν των, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, δὲν ἀπεχωρίσθησαν ποτέ.

Ἀπατώμαι εἶπεν ὁ Ἰάκωμος διακοπτόμενος καὶ θεωρῶν τὸν τάφον τοῦ Ἰερωνύμου· ἐχωρίσθησαν πρὸ μιᾶς ὥρας.

Β'.

Ἢδη δύνασθε νὰ κοιμηθῆτε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰάκωμος· θὰ φρουρήσω δι' ὅλους, καὶ θὰ σᾶς ἐξυπνίσω ὅτε θὰ ἦναι καιρὸς νὰ ἀναχωρήσωμεν, δηλαδή δύο ὥρας πρὶν τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἕκαστος ἐτοποθετήθη ὅπως περᾶσθ' ὅσον τὸ δυνατόν τὴν καλητέραν νύκτα· καὶ τοιαύτη ἦτον ἡ πρῆσις τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν ἀρχηγόν των, ὥστε, μετὰ πέντε λεπτά, ἕκαστος ἐκοιμάτο τὸσον ἡσυχῶς, ὡς ἂν κατεκλίνθησαν εἰς Τερράκινην ἢ εἰς Σύννιν, μολονότι περικυκλωμένοι ὑπ' ἐχθρῶν. Μόνη ἡ Μαρία ἔμεινεν καθημένη καὶ ἀκίνητος, εἰς τὴν θέσιν ἐνθα ἤκουσε τὴν διήγησιν.

— Δὲν θὰ προσπαθήσῃς διόλου νὰ ἀναπαυθῇς, Μαρία; τῇ εἶπεν ὁ Ἰάκωμος· μετ' τὴν ἡπιωτέραν φωνὴν ἦν ἐδυνάθη νὰ λάβῃ.

— Δὲν εἶμαι ποσῶς κουρασμένη ἀπεκρίθη ἡ Μαρία.

— Μακρὰ ἀγρυπνία δύναται νὰ ἐλάβῃς τὸ τέκνον σου.

— Θὰ κοιμηθῶ.

Ὁ Ἰάκωμος ἡπλώσε τὸν μανδύαν του ἐπὶ τῆς ἀμμου. Ἡ δὲ Μαρία κατεκλίνθη ἐπ' αὐτοῦ, ἐπειτα, δειλῶς θεωροῦσα αὐτόν.

— Καὶ σύ; τῷ εἶπε.

— Ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰάκωμος, ἐγώ, θὰ ζητήσω διόδον τινα ἐν μέσῳ τῶν ἀναθεματισμένων τούτων Γάλλων· δὲν γνωρίζουσι τὸσον καλῶς τὸ ὄρος, πιθανὸν ὅμως νὰ φρουρῶσι μόνον ἀπάσας τὰς ἀτραπούς. Δὲν δυνάμεθα νὰ μένωμεν ἐδῶ αἰωνίως ἐπὶ τοῦ βράχου τούτου, καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερον.

— Τότε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω, εἶπεν ἡ Μαρία ἐγειρομένη. Ὁ ληστὴς ἔκαμε κίνημά τι.

— Εἰξεύρεις, ἐξηκολούθησε ζωηρῶς ἡ Μαρία, πόσον ἔχω τὸν πόδα ἀσφαλῆ, τὸ βλέμμα ἀκριβές, τὴν ἀναπνοὴν ἐλαφράν· ἀφῆσέ με νὰ σὲ συνοδεύσω, σὲ παρακαλῶ.

— Φοβεῖσαι μήπως σὲ προδώσω; Καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐμπιστεύονται, ἀμφισβῆλεις ἔτι;

Δύο σιωπῶν δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς Μαρίας. Ὁ ληστὴς τὴν ἐπλησίασε.

— Λοιπὸν! ἐλθέ· ἀλλ' ἀφῆσε ἐκεῖ τὸ παιδίον· δύνατ' ὅν νὰ ἐξυπνήσῃ καὶ κλαύσῃ.

Εὐτέρπη τόμ. Η' φυλλ. 70.

— Πήγαινε μόος, εἶπεν ἡ Μαρία.

Ὁ ληστὴς ἀπεμακρύνθη· ἡ δὲ Μαρία τὸν ἤκολούθησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν διὸν ἐδύνατο νὰ παρατηρῇ τὴν σκιάν του· ἐπειτα, χαθόντος ὅπισθεν βράχου, ἐξέβαλε στενυχμόν τινα, ἐκρέμασε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τέκνου τῆς, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς· ὡς ἂν ἐκοιμάτο, καὶ τὸ πᾶν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν σιωπὴν.

Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα, ἐλαφρὸς κρότος ἠκούσθη εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος ὅθεν ἀνεχώρησεν ὁ Ἰάκωμος. Ἡ Μαρία ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς καὶ ἀνεγνώρισε τὸν ληστὴν.

— Λοιπὸν! τῷ εἶπε μετ' ἀγωνίας διακρίνοντας ἐναντίον τοῦ σκότους, τὴν σκοτεινὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του, τί τρέχει;

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ ληστὴς, ῥίπτων δυσμενῶς τὴν καρδίαν εἰς τοὺς πόδας του, βεβαίως μᾶς ἐπρόδοσαν οἱ χωρικοὶ ἢ οἱ ποιμένες, διότι, ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχῃ διόδος, ὑπάρχει καὶ φρουρά.

— Οὕτω, οὐδεὶς τρόπος καταβάσεως ἐκ τοῦ βράχου τούτου;

— Οὐδεὶς· ἐκ τῶν δύο πλευρῶν, τὸ εἰξεύρετε, εἶναι τετμημένος ὁρθίως, καὶ, ἐκτὸς ἂν οἱ ἀετοὶ οἴτινες κατασκευάζουσιν ἐκεῖ τὴν φωλεάν των δὲν μᾶς δανείσωσι τὰς πτέρυγας, δὲν πρέπει νὰ συλλογίζομεθα διόλου τὴν ὁδὸν ταύτην· καὶ, σᾶς τὸ εἶπον, πανταχοῦ... οὐδὲν μέσον. Κατηραμένοι Γάλλοι!... εἴθε νὰ καίεσθε καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα, ὡς μάγοι ὅπως εἶπατε! Ὁ ληστὴς ἔρριψε τὸν πῖλον πλησίον τῆς καρδίας του.

— Τί ποιήσωμεν τότε;

— Θὰ μένωμεν ἐδῶ, ὅπου δὲν θὰ ἔλθουν νὰ μᾶς ζητήσωσιν ἐμπρός.

— Ἀλλ' ἐδῶ θὰ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης.

— Ἐκτὸς ἂν ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἀποστείλῃ τὸ μάννα, ὅπερ καὶ ἀπῆλθον· ἀλλὰ κάλλιον νὰ ἀποθάνωμεν τῆς πείνης ἢ νὰ κρεμασθῶμεν.

Ἡ Μαρία ἔθλιψε τὸ τέκνον εἰς τοὺς βραχίονάς τῆς καὶ ἀνεστέναξεν ἀντὶ νὰ ὀλούσῃ. Ὁ ληστὴς ἐκτύπησε τὸν πόδα.

— Ἐγευματίσαμεν τὴν ἐσπέραν ταύτην καλῶς, εἶπεν· ἔχομεν προσέτι τὰ ἀναγκαῖα διὰ νὰ γευματίσωμεν καλῶς· αὔριον, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἀναγκαῖον εἰς ἡμᾶς πρὸς στιγμὴν. Οὕτω, ἄς κοιμηθῶμεν.

— Κοιμοῦμαι, εἶπεν ἡ Μαρία.

Ὁ ληστὴς κατεκλίνθη πλησίον τῆς.

Εἶχε δίκαιον ὁ Ἰάκωμος· ἐπροδῶθη ὅχι ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς ἢ ποιμένας, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον ἓνα τῶν ὀπαδῶν του, ὅστις, ὡς τὸ εἶπομεν, ἠχμαλωτίσθη κατὰ τὴν μάχην, καὶ ὅστις ἀντήλλαξε τὴν ἀγχόνην διὰ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι θέλει παραδώσει τὸν ἀρχηγόν τῆς συμμορίας του. ἤρχισε δὲ νὰ ἐκτελῇ τὴν ὑπόσχεσίν του τοποθετήσας ὁ ἴδιος τοὺς φρουροὺς μεθ' ὧν ὁ Ἰερωνύμος συνεκρούσθη.

Ἐν τούτοις ὁ συνταγματάρχης ὅστις ἤρχετο τοῦ μικροῦ στίβου σχηματίσας πολιορκίαν διέταξε νὰ ἐπιτηρῶσι καλῶς τὸν Ἀντώνιον· ἐπειδὴ, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς ἀγχόνης ἐξ ὀλοκλήρου, ἐπρέπε νὰ

Ἰάκωμος, πρῶτον νὰ κρεμασθῇ, ὁ δὲ συνταγματάρχης οὗτος ἦτον ἀρετὰ φρόνιμος ὅπως μὴ ἀπολύσῃ τὸν αἰχμάλωτον πρὶν κρατῇ τι εἰς τὴν θέσιν του. Στιγμὰς τινας πρὶν τῆς ἡμέρας λοιπὸν τὸν ὠδήγησε μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, ὅπως ἴδῃ μετ' αὐτοῦ ἂν οἱ λητταὶ δὲν ἦσαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ἄν ἔλειπον, τοῦτο ἐδήλου ὅτι οἱ φρουροὶ δὲν ἐτοποθετήθησαν καλῶς· ἐπομένως ὁ Ἀντώνιος ὅστις ἐπεφορτίσθη τὸ ἔργον τοῦτο, ἦτο διπλοῦς προδότης ὅστις ἔπρεπε δις νὰ ἀπαγχονισθῇ. Οὐδεμία ἀπὸ κρίσεως ἐδύνατο νὰ γίνῃ εἰς τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο δίλημμα, καὶ ὁ Ἀντώνιος ἔκυψε τὸν αὐχένα ὅσον ἐδύνατο εὐχαρίστως. Παρεστάθη λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ συνταγματάρχου μὲ τὴν ἡσυχίαν πιστῆς συνειδήσεως, διότι ὑπῆρξε τόσο ἐλευθέρως εἰς τὴν προδοσίαν του, ὥστε ἦτο βεβαιότατος ὅτι οἱ ἀρχαῖοι του σύντροφοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσιν.

Αἱ πρῶται τοῦ ἡλίου ἀκτίνες ἐφάνισαν, φωτίζουσαι τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου, καὶ, ἐπειδὴ αἱ κοιλότητες ἐνθα τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ἦσαν ἐσκηνομένα ἔμενον ἀκόμη εἰς τὴν σκιάν, θὰ ἐλεγέ τις ὅτι μεγάλη πυρκαϊὰ κατεβρόχιζε τὴν φλεγόμενην ταύτην κορυφὴν ὡς τὴν τοῦ Σινᾶ. Βαθυμυδὸν καὶ καθ' ὅσον ὁ ἥλιος ἀνέβαινε εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ σκιὰ ὡπισθοδρομοῖ ἔμπροσθεν αὐτῆς· χεῖμαρρὸι φωτὸς, περιβρέοντες τὰς πλευρὰς τοῦ λιθίνου κολοσσοῦ, ἤγειρον εἰς τὰς φωλαὰς των μεγάλους ἀετοὺς οἵτινες, πετώντες εἰς τοὺς αἰθάραις των ὡς ἂν ἐβράδυνον τὴν ἀναχώρησίν των, ἐπτερύγιζαν χανόμεναι εἰς τὸ νέφος· ἐκ διαλειμμάτων, αὖραι θαλάσσιοι διέβαινον ἔμπροσθεν ἀρώματος, καὶ συνετρίβοντο γογγύζουσαι εἰς τὰς ἐλάτας καὶ φελλοὺς αἵτινες ἐκάλυπτον τὴν ὑπώρειαν τοῦ ὄρους. Τότε αἱ ἐλάτοι καὶ οἱ φελλοὶ ἐκλινον χαριέντως, ὑψοῦντο, πάλιν ἐκλινον ῥίπτουσαι τοὺς ἐκτεταμένους ἐκείνους ψιθουρισμοὺς οἵτινες εἶναι ἡ γλῶσσα ἣν τὰ δάση ὁμιλοῦσι μεταξὺ των. Τέλος ἅπαν τὸ ὄρος ἠγέρθη καὶ ἐνεψυχώθη ἄλλ' ἢ κορυφὴ μόνη ἔμεινε ἄλαλος καὶ ἔρημος.

Ἐν τούτοις πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης. Ὁ ἴδιος συνταγματάρχης διόπτραν ἔχων ἀνὰ χεῖρας, δὲν ἔχανε τῶν ὀφθαλμῶν του. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐν τούτοις, ἐκουράσθη παρατηρῶν, καὶ κτυπὼν τὴν ἐσχатиὰν τοῦ τηλεσκοπίου του, διὰ τῆς παλάμης τῆς χειρός του, ὥστε νὰ σμικρυνθῶσιν ἀλλεπαλλήλως οἱ σωλῆνες, ἐστράφη πρὸς τὸν Ἀντώνιον λέγων μόνον τὴν λέξιν ταύτην.

— Δοιπόν;

Ὁ λόγος εἶναι θαυμαστὸν ὄργανον, ἀναλόγως τοῦ χρωμένου αὐτόν, καὶ τῆς ἀφορμῆς ἐξ ἧς προκύπτει. Στενοῦται καὶ ἐκτείνεται, παλαῖζει ὡς κύμα ἢ ψιθυρίζει ὡς ῥυαῖ, σκιρτᾷ ὡς τίγρις ἢ ἔρπει ὡς ὄφεις, ὑψοῦται εἰς τὰ νέφη ὡς ἡ βόμβη ἢ καταβαίνει ὡς ἡ ἀστραπή· καὶ ἐκεῖνος μὲν ὁ ῥήτωρ χρειάζεται ὁλόκληρον λόγον ἵνα ἀναπτύξῃ τὴν γνώμην του, οὗτος δὲ μόνον δύο λέξεις ἵνα ἐννοήσῃ τὸν συλλογισμόν του.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο σχολαῖον τῆς εὐγλωτίας ἀνῆκεν, ὡς φαίνεται, ὁ συνταγματάρχης· διότι ὡς τὸ εἶπομεν δύο μόνον λέξεις ἐπρόφερε, ἀλλὰ δύο λέξεις τόσο καταλλήλους, τόσο πληρεῖς, τόσο τελείας, τόσο εὐήχους, ὥστε ὁ ἐνδιαφερόμενος συλλογισμὸς διὰ νὰ τὰς ἐννοήσῃ, ἤρκει μόνον νὰ τὰς ἀναλύσῃ ὅπως εὗρε τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Ἀντώνιε, φίλε μου, εἶσαι οὐτιδανὸς καὶ ἀπατεὼν θελήσας νὰ παίξῃς μετ' ἐμοῦ, καὶ νομίσας ὅτι θὰ σώσῃς τὴν κεφαλὴν σου διηγούμενάς με βαττολογία· ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἄνθρωπος νὰ ἀπατηθῶ με τοὺς λήρους σου, καὶ, ἐπειδὴ μὴ τηρῶν τὴν ὑπόσχασίν σου, οἱ λήτται διέφυγον κατὰ τὴν νύκτα, καὶ εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ τοὺς κινήσωμεν ὡς ἰχνευταὶ κύνες, ὅπερ ταπεινοὶ πολὺ τοὺς στρατιώτας, θὰ κρεμασθῇ μακρὺς πλατὺς εἰς τὸ πλησίον δένδρον, ἐνῷ ἐγὼ θὰ προγευματίζω.

Ὁ Ἀντώνιος, ὅστις ἦτο νέος μεγίστης ἱκανότητος καὶ ὀρθοτάτης κρίσεως, ἐνόησεν ὅτι ἅπαντα ταῦτα ὑπῆρχον εἰς τὰς δύο λέξεις. Οὕτω, εἴτε ἐκ κολακείας, εἴτε διότι ἀνῆκεν ὡς ὁπαδὸς τρόπον τινὰ τοῦ ἰδίου σχολαίου οὗτινος ὁ συνταγματάρχης ἐφαίνετο ὅτι ἦτον εἰς τῶν καθηγητῶν, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὰς δύο ἐκείνας λέξεις διὰ μιᾶς μόνης *Aspettate*· ὅπερ ἐλληνιστὶ σημαίνει· περίμενε.

Ταῦντι ὁ συνταγματάρχης ἀπεμακρόνθη δίχως νὰ διατάξῃ τὸ τρομερὸν πρόσταγμα μὲ τὸ ὅποιον ἠπέλησε τὸν Ἀντώνιον, ὅστις ἔμεινε εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ ὄρους μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκινήσιας αἵτινες τῷ ἐδίδον σχῆμα ἀγάλματος. Μετὰ δύο ὥρας ὁ συνταγματάρχης ἐπανῆλθεν, ἐπέκτεινε ἐκ νέου τὸ τηλεσκοπίον του, τὸ διεύθυνεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ, ἐλέπων ὅτι τὸ πᾶν ἐφαίνετο ὡσαύτως ἔρημον, ἐκτύπησεν εἰς τὸ ὦμον τὸν Ἀντώνιον, ὅστις, ἂν καὶ δὲν ἐστράφη εἰς τὴν ἔλευσίν του, τὸν ἀνέγνωρσεν ἐκ τοῦ βήματός του.

Ὁ Ἀντώνιος ἐβρίχθη ὡς ὁ ἀχρήματος ἄνθρωπος· εἰς τὴν παρίστησί τις συνάλλαγμα. ἀλλὰ σχεδὸν παρעוῦς ἔδραξε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸν βραχίονα τοῦ συνταγματάρχου, καὶ, ἐκτείνων τὴν δεξιὰν πρὸς μέρος τι τοῦ ὄρους, εἶπε μετ' ἐκφράσεως ἀορίστου· ἐκεῖ, ἐκεῖ!

— Τί; εἶπεν ὁ συνταγματάρχης ἀφοῦ παρετήρησε μὲ τὰ διοπτρά του.

— Δὲν βλέπεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου εἰς τὴν γωνίαν τοῦ βράχου ἐκείνου, ὅστις ὁμοιάζει στήλην; Ἰδοὺ, ἰδοὺ... Καὶ ἔλαβε τὴν κεφαλὴν τοῦ συνταγματάρχου μεταξὺ τῶν χειρῶν του, τὴν ἔστρεψε ὡς ἀνεμοδείκτην, καὶ λαμβάνων συγχρόνως τὸ τηλεσκοπίον του, διεύθυνε τὸν σωλῆνα πρὸς τὸ μέρος ὅπερ εἶχε τόσο μέγα συμφέρον νὰ παρατηρηθῇ.

— Ἄ!! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης παρατηρῶν τὸ ὑποδειχθὲν μέρος. Ἐπειτα μετὰ δύο στιγμῶν παρατήρησιν, ἐχαμήλωσε τὴν διοπτρὰν του λέγων· καί, ἄνθρωπος εἶναι, ἀλλὰ τίς μοι λέγει

ὅτι οὗτος δὲν εἶναι χωρὶς ζήτων χαθεῖσαν τινα αἴγα;

— Πῶς; δὲν βλέπετε, εἶπε σκιρτῶν ὁ Ἀντώνιος δὲν βλέπετε τὸν ὄζυν πῖλόν του, τὰς κυματιζούσας ταινίας του, τὴν στίλβουσαν καραβὶναν του; Σταθήτε, ἰδοὺ αὐτὸς κρεμάμενος ὅπως προσπαθῇ εἰ δυνατόν νὰ καταβῇ εἰς τὸν κρημνόν· εἶναι ὁ ἴδιος Ἰάκωμος, διότι ὅπισθεν αὐτοῦ, ἰδοὺ, ἰδοὺ, ἡ Μαρία, βλέπετε, ἦδη, βλέπετε;

Ὁ συνταγματάρχης ἐπανεφερε φλεγματικῶς τὴν διόπτραν εἰς τὸν ὀφθαλμόν του· ἔπειτα, χωρὶς νὰ τὴν ἐξάξῃ.

— Ναι, ναι, βλέπω, εἶπε. Ἐμπρὸς, ἀρχίζω νὰ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ κρεμασθῇ· ἡ πεποιθήσις αὕτη ἐφάνη ὅτι εὐχαρίστησε τὸν Ἀντώνιον· καὶ τί θὰ εὔρου νὰ φάγωσιν εἰς τὸ ὕψος τούτου;

— Τίποτε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Οὕτω, ἂν δὲν κατορθώσῃ νὰ διαφύγῃσιν, ἢ θὰ παραδοθῶσιν ἢ θὰ ἀποθάνωσι τῆς πείνης.

— Ἀναμφιβόλως.

— Δόκτωρ, πόσας ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ζῇ ἡμέρας ἄσιτος;

Ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνετο ἡ τελευταία αὕτη ἐρώτησις ἦτο παχύς τις ἄνθρωπος τραχύς καὶ στρογγύλος ὡς σφαῖρα εἰς ἣν προσέθηκε μαθητὴς τις, ἀστείότητος ἕνεκα, κεφαλὴν καὶ κνήμας, ὁ ἄνθρωπος, τέλος, ὅστις ἐφάνετο ὁ ἥτιον ἐπιτήδειος νὰ ἀναλύσῃ διὰ τῆς πείρας ὁμοίαν ἐρώτησιν, τόσον ἐφάνη ὅτι τὸν ἔκαμε νὰ ῥιγῇσῃ μέχρι θάτους ἐν-τοςθίων.

— Ἄσιτος, συνταγματάρχα; ἀπεκρίθη μετὰ φοίκης, ἄσιτος! Ἄλλ' ὁ ἔχων τακτικὰς τὰς ὥρας τῆς ζωῆς του δὲν πρέπει νὰ θέτῃ πέντε ὥρας μετὰ τῶν γευμάτων του, καὶ πρέπει νὰ κάμνῃ τρία γεύματα τὴν ἡμέραν. Ὅσον ὅμως διὰ τὸν οἶνον τὸν ὁποῖον ὀρεῖται νὰ πίνῃ τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρᾶσεως καὶ τῆς ἡλικίας.

— Δὲν σοὶ ζητῶ κατὰ τὰς ὑγιεινῆς· σοὶ ἀπευθύνω ἀπλὴν ἐρώτησιν ἐπιστήμης, δόκτωρ. Ἄλλως, παρηγορήθητι, ἡ ὑπόθεσις δὲν σέ ἐνδιαφέρει ἀτομικῶς.

— Ὅταν μοὶ δώσῃς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου, συνταγματάρχα...

— Σοὶ τὸν δίδω.

— Λοιπὸν! θὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Cènes, ὅπου ἔκαμνα ὡσαύτως πλῆθος τοιοῦτων πειραμάτων, εἶδομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ μείνῃ πλείονας τῶν ἑξ ἢ ἐπτὰ ἡμερῶν στερημένος ὁλοκληροῦ τροφῆς.

— Ἄ! εἰσθε εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Cènes; εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ναι, εἶπεν ὁ ταγματάρχης μὲ μοναδικὴν ἀδιαφορίαν.

— Καὶ πῶς ἐδυνήθητε, μὲ τὰς κανονισμένας σας ἔξεις, νὰ ὑπομείνητε τοιαύτας στερήσεις;

— ὦ! εἶπεν ὁ δόκτωρ, ἤμην εἰς τὸ περίφημον ἐκεῖνο σὺνταγμα τὸ ὁποῖον ἔτρωγεν, ἅμα ἤρχισεν ὁ

λιμός, τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ δὲν ὑποφέραμεν πολὺ ἐκ τῆς ἐλλείψεως.

— Καὶ ἦτο καλόν; ἐξηκολούθησε γελῶν ὁ συνταγματάρχης.

— Ὅχι καὶ ἄσχημον, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ δόκτωρ.

— Λοιπὸν! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης θὰ περιμείνωμεν ἕως ὅτου παραδοθῶσιν ἢ ἀποθάνωσι τῆς πείνης. Εὐχαριστῶ διὰ τὰς καλὰς σου ὑποδείξεις, δόκτωρ. Θέλεις νὰ φάγῃς ἐν τεμάρχιον μετ' ἐμοῦ;

— Εὐχαρίστως, συνταγματάρχα.

— Ἰούλιε, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης, στρεφόμενος πρὸς τὸν ἀκόλουθόν του, πρέξε νὰ εἴπῃς τῷ παραμαγείρῳ μου ὅτι ἔχω τέσσαρας περισσοτέρους νὰ προγευματίσωσι τὴν πρωΐαν ταύτην.

Κατὰ συνέπειαν τῶν δοθεισῶν διαβεβαιώσεων ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῶν ὁδηγῶν τοῦ ἱατροῦ, ὁ συνταγματάρχης ὑδαριστήθη λοιπὸν νὰ συστήσῃ διπλὴν ἐπαγρύπνησιν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς του, καὶ προσοχὴν εἰς τοὺς στρατιώτας του. Τρεῖς χιλιάδας δουκᾶτων ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰακώμου.

Ὁκτὼ ἡμέραι ἐπέρασαν. Καθ' ὅλας τὰς πρωΐας ὁ συνταγματάρχης ἐπορεύετο εἰς τὰς ἐμπροσθοφυλακάς ὅπως ἴδῃ ἂν οἱ πολιορκούμενοι δὲν παρεδόθησαν· ἔπειτα ἐπανήρχετο εἰς τὸ καταπτειτήριόν του, διεύθυνε τὴν διόπτραν του ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, θεώρει τινὰς ληστὰς καθημένους μὲ τὰς κνήμας κρεμαμένας εἰς τὸν κρημνὸν ἢ κεκλιμένους ἐπὶ τοῦ βράχου, καὶ θερμαινόμενους εἰς τὸν ἥλιον. Τότε προσεκάλει τὸν Ἀντώνιον, ὅστις τῷ ἔλεγε. Ὁμνῶ εἰς τὴν ἐκλαμπρότητά σας ὅτι ἂν δὲν τρώγῃσι γόρτον ὡς οἱ λαγῶι ἢ ἄμνον ὡς οἱ ἀσπάλακες, δὲν βλέπω μὲ τί δύνανται νὰ τραφῶσι. Ἐπειτα ἐζήτηε τὸν δόκτορα, ὅστις τῷ ἀπεκρίνατο. Χωρὶς ἄλλο συνταγματάρχα, αὐριον τελειώνει. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ πλείονας τῶν πέντε ἕως ἐπτὰ ἡμερῶν τελείαν στέρξιν τροφῆς, καὶ αὐριον θὰ παραδοθῶσιν ἢ θὰ ἀποθάνωσι τῆς πείνης. Ὑπάγομεν νὰ προγευματίσωμεν συνταγματάρχα.

Τὴν δωδεκάτην ἡμέραν, ὁ συνταγματάρχης ἀπώλεσε τὴν ὑπομονήν, προσεκάλεσεν ὡς τὸ σῆνδες τὸν Ἀντώνιον, καὶ ἐζήτησεν ἔπειτα τὸν χειρουργὸν ταγματάρχην. Τὴν φορὰν μόνον ταύτην εἶπεν εἰς τὸν ληστήν· εἶσαι ἄχρηστός· καὶ εἰς τὸν δόκτορα· εἶσαι βλάξ. Ἐπειτα διέταξεν εἰς μὲν τὸν δόκτορα νὰ διαμείνῃ ὑπὸ κράτησιν, εἰς δὲ τὸν Ἀντώνιον νὰ σκεφθῇ διὰ τὴν ψυχὴν του, ἂν μ' ὅλα ταῦτα ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε. Ὁ δόκτωρ ὑπήκουσε μὲ τὴν παθητικὴν ὑπακοὴν τοῦ στρατιωτικοῦ δούλου τῆς πειθαρχίας· ὅσον δὲ διὰ τὸν Ἀντώνιον προσεκάλεσε τὸν συνταγματάρχην ὅστις ἤδη ἀπεμακρύνετο.

— Συνταγματάρχα, τῷ εἶπε, ἀπαγορεύω με δὲν θὰ προχωρήσῃς τελείως, καὶ τοῦτο δὲν θὰ ἐπισπεύσῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὸν θάνατόν των, μίαν ἡμέραν γρηγορότερον· διότι ἐξάπαντος εὔρον πόρον εἰς τὴν ἀγνώστον εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς ἐμέ. Ὅσον ὅμως

νά τοὺς κυριεύσῃτε δι' ἐφόδου, δὲν τὸ συλλογίζεσθε ἐλπίζω· διότι, κυλλοῦντες μόνον πέτρας, καὶ τὸ ὅρος δὲν στερεῖται τούτων, θὰ ἀφανίσωσιν ὁλόκληρα στρατεύματα, καὶ ὑεῖς ἔχετε μόνον σύνταγμα. Περιμένετε· ἂν ἦμιν εἰς τὴν θέσιν ὑμῶν, καὶ σὰς ὁμιλῶ πολὺ ἀπαθῶς, συνταγματάρχῃ, σὰς ὁμιλῶ ὡς ἄνθρωπος ὅστις εἶδε τὸς θάνατον. διαφιλονεικούντα τὰς ἡμέρας, ἂν ἦμιν εἰς τὴν θέσιν σας, λέγω, θὰ ἐπεθύμουν νὰ μάθω διὰ ποίας μαγείας οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐξῆσαν ἐπὶ τῇ μεμωμένης ἐκείνης κυρτασίας, ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐκείνης κορυφῆς· θὰ ἐπεθύμουν νὰ τὸ εἰδύρω, μόνον πρὸς ἀτομικὴν μου εὐχαρίστησιν, καὶ, εἰς τὴν ἰδίαν περίστασιν νὰ μεταχειρισθῶ τὸν ἴδιον πόρον. Θὰ ἐπέμενον, καὶ, ἐπειδὴ δὲν θὰ ἐδυνάμην νὰ τὸ μάθω ἢ δι' ἐνὸς μέσου, θὰ τὸ μετεχειρίζομην.

— Καὶ ποῖον θὰ ἦτο τὸ μέσον τοῦτο;

— Θὰ ἔλεγον εἰς τὸν Ἀντώνιον ἐκεῖνον οὕτως· ὁ θάνατος μὲ εἶναι ἀνωφελὲς καὶ οὕτως ἡ ζωὴ ἐδύνατο νὰ μοὶ ἦναι πολὺτιμος. Θὰ μοὶ ὀρκισθῇ· εἰς τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃς ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν, καὶ θὰ σὲ ἐλευθερώσω.

— Καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ τούτων ἡμερῶν, τί θὰ κάμῃ ὁ Ἀντώνιος;

— Θὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ ἀρχαίου του ἀρχηγοῦ. Θὰ τοῦ εἰπῇ ὅτι διέφυγεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δαίμονος καὶ ὅτι ἐπανέρχεται νὰ ζήσῃ ἢ νὰ ἀποθάνῃ μετ' αὐτοῦ. Τότε, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν, ὁ Ἀντώνιος θὰ ἦναι ἀρκετὰ σκαῖος ἢ ὁ Ἰάκωμος· ἀρκετὰ ἐπιδέξιος, ἂν ὁ πρῶτος δὲν ἀνεκάλυπτε τὸ μυστήριον τοῦ τελευταίου. Ἐπειτα, ἀνακαλυφθέντος τοῦ μυστικοῦ, θὰ ἐπανήρχετο νὰ τὸ εἰπῇ τῷ συνταγματάρχῃ, ὅστις ὅμως τότε, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ θὰ τὸν ἡλευθέρου.

— Καὶ ἂν δὲν ἀνεκάλυπτε τὸ μυστικὸν τοῦ Ἰακώμου;

— Θὰ ἐπανήρχετο νὰ γίνῃ ἐκ νέου ὑποχείριος τοῦ συνταγματάρχου, ὅστις κατὰ τὴν ἀπειλὴν τοῦ θὰ τὸν ἀπηγχόλινεν.

— Ἡ συμφωνία ἐγένετο, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Καὶ παρεδέχθη, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος.

— Ὁ ὅρκος σου;

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΣΑΜΙΩΝ.

(Συνέχεια ὅρα Φυλλ. 70.)

Ὅλη ἡ φροντίς τοῦ Πυθαγόρου καὶ τῶν διαδόχων τοῦ ἀρχηγῶν τῆς σχολῆς συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκτείνωσι ἐπὶ μᾶλλον τῆς ἀληθείας τὰς ὠφελείας καὶ νὰ καθιστῶσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοὺς μαθητὰς ὑπομονητικωτέρους εἰς τὰ δεινὰ τοῦ βίου καὶ ἀγαθοτέρους κατὰ

τὴν ὑψηλότεραν τῆς λέξεως σημασίαν. Μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου σπανίως ὤμνουν ἂν δὲ ποτὲ ὠρμίζετο ὥρηναι νὰ μὲν πιστότατος εἰς τὸν ὅρκον, ποτὲ δὲν ἄρνευε νὰ τοῦ ἐκφύγῃσι μήτε δάκρυα μήτε παράπονα εἰς τὰς δυστυχίας, μήτε φόβος μήτε ἀδυναμία εἰς τοὺς κινδύνους· ἂν εἶχε λογοτριβὴν τινὰ περὶ κέρδους ποτὲ δὲν ἐταπεινοῦτο μὲ δεήσεις, ἐπειδὴ ἐζήτει τὴν δικαιοσύνην, μήτε εἰς κολακείαν κατέφυγε διότι ἡγάπα τὴν ἀλήθειαν. Ἐρύλαττε μὲ μέριμναν πλείστην ὅποιονδῆποτε καὶ ἂν παρεδίδοτο μάθημα καὶ ἐφροντίζε νὰ τὸ ἐκτελεῖν διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμονῆς. Τὰ σύμβολα διερέθιζον τὴν περιέργειάν των καὶ ἐδίδον χαρακτῆρα νεωτερισμοῦ εἰς τὰς συνήθεις γνώμας. Καὶ ἐπειδὴ συνεχέστερον παρουσιάζοντο εἰς τὰ αἰσθητήριά των, ἐπρόσθετον περισσοτέραν ἀξιοπιστίαν εἰς τὴν νομοθεσίαν των.

Ἐπιστεύετο παρ' αὐτοῖς ὅτι ἡ ἐπιστήμη ὡς καὶ ἡ αἰδῶς ἔπρεπε νὰ καλύπτονται μὲ παραπετάσματα τινα, τὰ ὅποια ἐδίδον περισσότερα θελγητῆρα εἰς τοὺς ὄσους· ἐκρυπτον ὁθσαυρὸν καὶ περισσοτέρην πίσιν εἰς τοὺς ὄσους· εἶχαν, διὰ ταῦτα καὶ ἡ φιλοσοφία αὐτῶν μὴ εἰδόμενος τὰ μυστήρια τῆς, ἐφαίνετο θεῖον τι ἐφευρήματα εἰς τὸ ὅποιον ἐλκύνοντο ὡς μαγνητιζόμενοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔτρεχον εἰς πλῆθος διὰ ν' ἀρυσθῶσι τὰ ὑψηλὰ αὐτῆς μαθήματα τὰ ὅποια ἐκ σειρᾶς εἶδον ὅτι ἀποκαθιστῶσιν αὐτοὺς ἀληθῶς ἰσαγγέλους. Ἡ αἵρεσις αὕτη ἀνεδίβασεν ὑψηλότερα τὸν ἄνθρωπον, διότι θάσας αὐτῆς ἦτον ἡ ἀγαθοεργία ἣτις πλησιάζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν θεότητα, διότι ἡγάγαζε τοὺς μαθητὰς ἵνα συνδέωσι ψυχῇ τε καὶ σώματι τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν γῆν, τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα τὰ ἐμψυχα μὲ κρίκον τινὰ ἀλληλένδετον.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἐγνώρισαν διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων, ὅτι «Ἀρχὰ πολιτείας νέων τροφὰ» διὰ ἑασις τοῦ μεγάλου των ἦτον ἡ ἀλήτης ἀνατροφή τῆς νεολαίας, ἀλλὰ τίς σήμερον διεσκέφη νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἀρχὰς ταύτας; Καυχώμεθα ὅτι εὗρομεν μέσα πολλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῶν φώτων τῆς νεολαίας, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεγαλύνεται ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν Κυβερνήσεων, ἀλλὰ τίς τῶν νομοθετῶν δύναται ἀνευθιβάτως νὰ εἰπῇ ὅτι ἐνομοθέτησι νόμους σοφοῦς πρὸς ἐπέκτασιν καὶ τῶν ψυχικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων. Θεέ! ἕως πότε θέλομεν περιπλανᾶσθαι εἰς τὸ χάος τῆς προσωρινότητος, τῆς ἀβουλίας καὶ τῆς μηδαιμνότητος;

Ἡ Σάμος παρῆξεν ἄνδρας σοφοὺς καὶ πεπαιδευμένους εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ τέχνην. Ἐνταῦθα ἐτελειοποιήθη ὁ γνῶμων, ἡ στάθμη καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα ὠφέλιμα. Ἐνταῦθα ἐφευρέθη τὸ ἀπόρρητον τοῦ κατασκευάζειν σιδηρὰ ἀγάλματα καὶ τοῦ χύειν μολύβδινα. Ἐνταῦθα ἐτελειοποιήθησαν ἀγχεῖα πάσης ὕλης. Οἱ Σάμιοι ὑπῆρξαν μεγάλοι θαλασσοπόροι καὶ υπερέβησαν καὶ αὐτὰς τὰς Στῆλας τοῦ Ἡρακλέους, εἶχον ἀπύλους φοβερούς, οὔτινες κατατρόμαζαν καὶ αὐτοὺς τοὺς Πέρτας ἐπὶ Πολυκράτους τοῦ Τυράννου τῆς Σάμου, ὅστις ἐκ φύσεως μὲν ἀπέκτετες πολλὰ πλεονεκτήματα, ἐκ τοῦ Αἵα-